

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАКОНА

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 16. Устава Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 98/2006 и 115/2021).

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У Републици Србији, питања дигитализације транспортних докумената и размене информација између економских оператера и јавних органа регулисана су различитим законима и подзаконским актима, који у извесној мери већ препознају електронске облике документације, али и даље показују одређена ограничења у погледу пуне имплементације напредних интероперабилних система као што је еФТИ.

Република Србија је изразила стратешку посвећеност постепеном усклађивању са политикама ЕУ у области транспорта и дигитализације, посебно у контексту преговора о приступању ЕУ у оквиру Поглавља 14 (Транспортна политика) и Поглавља 10 (Информационо друштво и медији), и у контексту Уредбе (ЕУ) 2020/1056 о електронским информацијама о превозу терета (eFTI).

У складу са Уредбом (ЕУ) 2020/1056 Европског Парламента и Савета од 15. јула 2020. о електронским информацијама о превозу терета (REGULATION (EU) 2020/1056 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 15 July 2020 on electronic freight transport information, OJ L 249 31.7.2020, p. 33.) успоставља се правни оквир за електронску комуникацију регулаторних информација између заинтересованих привредних субјеката и надлежних органа у вези са превозом робе на територији Европске уније. Овај правни оквир утврђује:

- услове на основу којих се од надлежних органа тражи да прихвате регулаторне информације када их заинтересовани привредни субјекти учине доступним електронским путем;
- правила о пружању услуга у вези са стављањем на располагање надлежним органима регулаторних информација од стране заинтересованих привредних субјеката електронским путем.

Увођење еФТИ представља стратешки важну реформу која ће, дугорочно гледано, побољшати транспортну и логистичку инфраструктуру Републике Србије, повећати ефикасност јавне управе и допринети усклађивању са правним тековинама ЕУ.

Усвајањем овог закона стварају се услови за дигитализацију размене регулаторних информација у области превоза терета, смањење административног оптерећења пословних субјеката, побољшање ефикасности рада надлежних органа и испуњавање обавеза Републике Србије у процесу придруживања Европској унији.

Усклађеност са правном тековином Европске уније

Нацрт закона је у потпуности усклађен са Уредбом (ЕУ) 2020/1056 о електронским информацијама о превозу терета. Усвајањем овог закона обезбеђује се институционални и процедурални оквир неопходан за његову примену у правном систему Републике Србије.

Циљеви који се желе постићи усвајањем закона

Циљеви усвајања овог закона су:

- успостављање законског оквира за електронски пренос регулаторних информација у области превоза терета;
- унапређење дигитализације и интероперабилности информационих система у области транспорта и логистике;
- смањење административног оптерећења и трошкова за привредне субјекте;
- повећање ефикасности, транспарентности и безбедности деловања надлежних органа;
- већа транспарентност и повећана конкурентност транспортних оператора и привреде;
- обезбеђивање усклађености са правним тековинама Европске уније.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ЗАКОНСКИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. (Предмет) уређује се предмет закона, односно успостављање правног оквира за електронски пренос регулаторних информација у области превоза терета. Такође се наглашава усклађеност са правом Европске уније, чиме се обезбеђује правна сигурност и основ за примену стандарда ЕУ у националном правном систему.

Чланом 2. дефинише се подручје примене закона, односно врсте регулаторних информација на које се закон односи. Прецизирају се области као што су међународни превоз, превоз опасних материја и ваздушни саобраћај, чиме се обезбеђује свеобухватна примена закона у складу са релевантним прописима Европске уније и међународним споразумима.

Чланом 3. уређује се значење основних појмова који се користе у закону. Дефинисањем кључних израза обезбеђује се њихово јединствено тумачење и доследна примена закона у пракси.

Чланом 4. прописују се обавезе заинтересованих привредних субјеката у погледу достављања регулаторних информација електронским путем. Утврђује се обавеза коришћења сертификованих eFTI платформи, као и начин стављања података на располагање надлежним органима, чиме се обезбеђује поузданост и безбедност података.

Чланом 5. уређују се обавезе надлежних органа да прихвате регулаторне информације достављене електронским путем. Такође се прописује обавеза обезбеђивања техничких и организационих услова за њихову обраду, чиме се омогућава ефикасна примена закона.

Чланом 6. прописује се обавеза надлежног министарства да прати и усклађује националне техничке спецификације са спецификацијама Европске уније. На тај начин обезбеђује се интероперабилност домаћих и европских система.

Чланом 7. уређује се заштита поверљивости пословних и других осетљивих података. Прописује се обавеза предузимања одговарајућих мера заштите, чиме се обезбеђује сигурност и законита обрада података.

Чланом 8. прописују се функционални захтеви за eFTI платформе. Утврђују се технички и организациони услови које платформе морају испуњавати, како би се обезбедила безбедна и ефикасна обрада регулаторних информација.

Чланом 9. уређују се обавезе пружалаца eFTI услуга. Прописује се да они морају обезбедити испуњеност свих функционалних захтева, као и адекватан ниво заштите података и доступности информација надлежним органима.

Чланом 10. уређује се поступак акредитације тела за процену усклађености. Успоставља се институционални оквир за оцењивање испуњености услова за сертификацију платформи и пружалаца услуга.

Чланом 11. прописује се поступак сертификације eFTI платформи. Утврђују се услови под којима се издаје сертификат о усклађености, чиме се обезбеђује поузданост система који се користе у пракси.

Чланом 12. уређује се поступак сертификације пружалаца eFTI услуга. Циљ је да се обезбеди да само овлашћени и технички способни субјекти пружају услуге у овој области.

Чланом 13. прописује се начин праћења примене закона кроз прикупљање и достављање података Европској комисији. Овим се обезбеђује контрола и унапређење система.

Чланом 14. прописује се обавеза израде извештаја о примени закона. Извештај садржи анализу ефеката и препоруке за даље унапређење законског оквира.

Чланом 15. утврђује се рок за доношење посебних закона за остале видове саобраћаја на које се закон односи, чиме се обезбеђује његова пуна оперативност.

Чланом 16. утврђује се рок за доношење подзаконских аката неопходних за примену закона, чиме се обезбеђује његова пуна оперативност.

Чланом 17. прописује се обавеза обавештавања Европске комисије о релевантним изменама националног законодавства, ради обезбеђивања транспарентности и усклађености са правом Европске уније.

Чланом 18. уређује се ступање на снагу и почетак примене закона, чиме се обезбеђује временски оквир за прилагођавање свих субјеката новим правилима.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона могу бити потребна одређена финансијска средства, која су неопходна у делу прилагођавања информационих система надлежних органа. Очекује се да ће средства бити обезбеђена у оквиру будућих програма претприступне подршке, а очекује се и смањење административних трошкова на дужи рок.